

TÖRZSKÖNYV 5.33

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

- Helye:** Vác, Deákvári főtér **Hrsz:** 987/3
- Védettségi kategória:** helyi egyedi védett épület
- A védett érték rendeltetése:** Magyarország első ABC-je, ma is kereskedelmi egység
- Védelemre javaslatot tett:** Szabó László okl. építésszámárnök
- A védelmet megállapító rendelet:** 21/2012. (V.18). önkormányzati rendelet
- A védelem indoklása:** Hivatalosan az első ABC áruházat Budapesten adták át 1964-ben. Kísérleti jelleggel azonban 1963. április 1-jén nyílt meg Vácon a Dunai Cementmű lakótelepén, Deákváron a tulajdonképpeni első ilyen jellegű üzlet az országban. Az áruház építését és megnyitását országsszerte nagy figyelem kísérte a közvélemény és a sajtó részéről egyaránt. Az ABC áruházakat nyugati mintára hozták létre. Ezekben az üzletekben az újdonságot az jelentette, hogy szélesebb volt a választék, és néhány áruféleséget – például húsrut – leszámítva nem pultnál történt a kiszolgálás, ami lehetővé tette a gyorsabb bevásárlást és az alkalmazottak számának csökkentését. A deákvári kísérleti jelleggel felépült ABC tapasztalatai tanulsággal szolgáltak az elkövetkezendő áruházépítések során. E tanulságok, valamint külföldi példák fegyverbevitelével jelent meg 1963-ban az ABC Áruházak (Super-Marketek) létesítése és üzemeltetése című kiadvány, mely iránymutatásul szolgált az önkiszolgáló boltok építéséhez.
Elsősorban társadalom- és gazdaságtörténeti értéke indokolja az épület helyi védetté nyilvánítását.
- A védelembe vett érték leírása:** A Deákváron létesült, az országban első, kísérleti ABC áruházat 1962-ben építették. Előképek és előírások hiányában rendkívül nehéz feladat hárult a tervezőre, Pattantyús-Ábrahám Ádámra. Az áruház egy logikusan felépített alaprajzi sémára épült. A világos, szellős üzletteret öleli körül a raktárak és kiszolgálóhelyiségek szépen felfűzött sora. A teljes beépített alapterület 706 m², melynek közel a felét, 290 m²-t foglal el az üzlettér. Az épület sem szerkezetileg, sem tömegformálás tekintetében nem hozott újat az építészetben, az építés a kor elfogadott építészeti formanyelvét alkalmazta. Az áruház pillérvázzal, valamint kisméretű téglafalazattal, előregyártott gerendás-béleltetéses födémmel készült, kétszintes (pince+földszint) épület. Az újonnan felépült lakóépületek előtti teresedésre tájolt kiugró előtető alatt helyezkedtek el a vásárlócsalogató nagy kirakatok, az előtető attikafalán pedig a neonfelirat: „ABC KISÁRUHÁZ”.
Az épület kivitelezését a 31. sz. Állami Építőipari Vállalat végezte a Dunai Cement és Mészmmű megbízásából. Az áruház 1962 decemberére készült el, és 1963 áprilisában nyitotta meg kapuit a vásárlóközönség előtt.

8. Mellékletek, fotódokumentáció:

